

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције
и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине,
страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине
или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина,
или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине

Број: 05/6-50-13-31-2-7/16

Сарајево, 25.02.2016. године

ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се
извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у
кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела
предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или
међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина, или
други суд у складу са законом Босне и Херцеговине
за 2015. годину**

Фебруар 2016. година

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ	6
ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2015. ГОДИНИ	7
Одјељак А. Реализација задатака кроз одржавање сједница Независне комисије	7
1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2014. годину.....	7
2. Пројекција буџета Независне комисије за 2015. годину	8
Одјељак Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима	8
1. Најављена контролна посјета КПЗ-у Добој	9
2. Најављена контролна посјета КПЗ-у Орашје.....	16
3. Најављена контролна посјета КПЗ-у Бијељина.....	26
4. Најављена посјета Јединици за изградњу државног затвора.....	37
Одјељак Ц. Јавност рада	38
Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду	38
ПОГЛАВЉЕ IV. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ	38
а) Закључна разматрања.....	38
б) Препоруке.....	40

На основу члана 48. став (9) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера - пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, бр. 12/10 и 100/13) и члана 2. став (6) Пословника о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина, или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина, или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, на 2. сједници, одржаној 25. 02. 2016. године, усвојила је и Парламентарној скупштини БиХ подноси сљедећи

ИЗВЕШТАЈ

о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина, или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине за 2015. годину

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

У складу са чланом 48. став 9. Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, бр. 12/10 и 100/13), Парламентарна скупштина БиХ на 76. сједници Представничког дома, одржаној 21. 04. 2010, и на 47. сједници Дома народа, одржаној 24. 06. 2010. године, донијела је Одлуку о именовању чланова Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над

којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 54/10), на мандат од пет година. Чланови су:

1. Миле Ласић
2. Семиха Боровац
3. Предраг Црногорац
4. Дамир Чачковић и
5. Милана Шкипина.

Конститутивна сједница Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Независна комисија) одржана је 14. 09. 2010. године, када су за предсједника и првог и другог замјеника предсједника изабрани:

1. Миле Ласић, предсједник,
2. Семиха Боровац, прва замјеница предсједника и
3. Предраг Црногорац, други замјеник предсједника.

Прва замјеница предсједника Независне комисије Семиха Боровац, 20. 04. 2015. године, поднијела је Независној комисији оставку на мјесто члана и првог замјеника предсједника Независне комисије због преузимања друге дужности. На 47. сједници Независне комисије, одржаној 22. 04. 2015. године, чланови Независне комисије једногласно су прихватили оставку те је у складу са чланом 4. ст. (3) и (4) Пословника о раду Независне комисије доставили Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на разматрање и одлучивање.

У извјештајном периоду члановима Независне комисије истекао је мандат од пет година па је на основу члана 48. став (2) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера („Службени гласник БиХ“, бр. 12/10 и 100/13), Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 21. сједници Представничког дома, одржаној 10. децембра 2015. године, и на 12. сједници Дома народа, одржаној 10. децембра 2015. године, донијела Одлуку о именовану нових пет чланова Независне комисије („Службени гласник БиХ“, број 96/15). За чланове Независне комисије именовани су:

1. Азра Алајбеговић
2. Миле Ласић
3. Брана Спасојевић
4. Александар Фалацић
5. Алма Чоло.

Независна комисија је у свом раду независна у оквиру важећих домаћих прописа и међународних правних инструмената. Сви надлежни органи, институције и установе у Босни и Херцеговини, правна и физичка лица дужни су Независној комисији дати све податке и информације, обезбиједити и дати све материјале значајне за њен рад, те пружити сву неопходну помоћ потребну за несметано и законито поступање Независне комисије из њеног дјелокруга. Независна комисија дјелује искључиво на професионалним основама, не заступајући, не штитећи нити подривајући интересе било које политичке странке, регистроване организације или удружења, или било којег конститутивног народа или појединца у Босни и Херцеговини. Чланови Независне комисије раде на сједницама и оперативно на терену у казнено-поправним и другим установама на територији БиХ, у којима су затворена или притворена лица.

О питањима из своје надлежности Независна комисија доноси годишњи план рада, финансијски план рада, годишњи извјештај о раду, извјештај о реализацији финансијског плана, извјештај о стању и чињеницама које су утврђене након посјете и контроле у заводима (установама), одлуке, закључке и друге акте у складу са законом и својим пословником.

ПОГЛАВЉЕ II . НАДЛЕЖНОСТ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

Основна надлежност Независне комисије је праћење услова боравка у заводима, поступање и остваривање људских права лица која издржавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом БиХ или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ, чланом 48. став 1. Закона БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера - пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, бр. 12/10 и 100/13), те чланом 10. Пословника о раду Независне комисије („Службени гласник БиХ“, број 23/11).

Независна комисија може пратити рад завода самостално или у сарадњи са инспекторским и другим надзорним тијелима. Такође, може сарађивати са међународним и другим установама овлашћеним за праћење и остваривање људских права и основних слобода у складу са законима и одговарајућим међународним документима.

Независна комисија даје препоруке надлежним органима БиХ с циљем побољшања стандарда смјештаја, побољшања поступања и поштовања људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције или друге мјере, даје приједлоге и примједбе које се односе на постојеће законе или друге прописе засноване на закону из области извршења кривичних санкција, обавља повјерљиве разговоре са притвореницима или затвореницима уз приступ свим заводима, доставља извјештаје управнику завода и надлежним министарствима правде, прикупља, обрађује и потражује податке из своје надлежности као и друге радње из области независног праћења у складу са законом БиХ, члан 48. став (7) Закона БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера - пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, бр. 12/10 и 100/13).

С циљем предузимања одговарајућих радњи или мјера, у складу са чланом 48. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера („Службени гласник БиХ“, бр. 12/10 и 100/13), подноси годишњи извјештај о раду Парламентарној скупштини БиХ и Министарству правде БиХ.

ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2015. ГОДИНИ

У овом извјештајном периоду Независна комисија реализовала је планиране активности одржавањем сједница и најављеним контролним и ненајављеним ад хок посјетама казнено-поправним заводима у БиХ.

Одјељак А. Реализација задатака кроз одржавање сједница Независне комисије

Од 01. 01. 2015. до 31. 12. 2015. године Независна комисија је одржала седам сједница, и то:

44. сједница	одржана	29. 01. 2015.
45. сједница	одржана	26. 02. 2015.
46. сједница	одржана	26. 03. 2015.
47. сједница	одржана	22. 04. 2015.
48. сједница	одржана	10. 07. 2015.
49. сједница	одржана	18. 09. 2015.
50. сједница	одржана	27. 10. 2015.

На овим сједницама Независна комисија разматрала је и усвојила укупно 30 тачака дневног реда, а у оквиру текућих питања разматрано је 10 подтачака. Обрађено је и припремљено 67 аката и предмета који су отпремљени на одређене адресе (управе КПЗ-а, Министарство правде БиХ, Суд БиХ, Федерално министарство правде, одређени затвореници и притвореници у КПЗ-има и сл.).

Једногласно су усвојени записници са сједница, те записници и извјештаји о обављеним посјетама казнено-поправним заводима који су приказани у Одјељку Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима у БиХ.

1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2014. годину

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је на 11. сједници, одржаној 13.05.2015, а Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на 5. сједници одржаној 28.

05.2015, усвојио је Годишњи извјештај о раду Независне комисије за период од 01.01.2014. до 31.12.2014. године, са сљедећим препорукама:

1. Потребно је да надлежне институције убрзају активности потребне за изградњу државног затвора, чиме ће се затвореници и притвореници из надлежности Независне комисије ставити у једнак положај уз побољшање услова њиховог смјештаја и поштовања људских права и основних слобода.

2. Надлежни органи Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко Дистрикта БиХ треба да ускладе своје законе из ове области са ЗИКС-ом БиХ (и његовим измјенама и допунама које су на снази од 01. 01. 2014. („Службени гласник БиХ“, бр. 100/13), као и друге прописе (нпр. правилнике о кућном реду и др.), а све с циљем једнаког поступања са затвореницима и притвореницима на цијелој територији Босне и Херцеговине.

3. Потребно је успоставити већу координацију државних и ентитетских институција у сврху примјене закона и других прописа из ове области.

2. Пројекција буџета Независне комисије за 2016. годину

Независна комисија је на 49. сједници усвојила Финансијски план и програм за 2016. годину. Наглашено је да је поступљено у складу са Инструкцијом за израду пројекције буџета за 2016. годину којом је сугерисано свим корисницима да улазни параметри буду у оквиру усвојеног буџета за 2015. годину.

У складу са чланом 11. став д) Пословника Независне комисије (“Службени гласник БиХ”, број 23/11”), Заједничкој комисији за административне послове достављен је Финансијски план и програм Независне комисије за 2016. годину који је примљен к знању на 5. сједници, одржаној 13.10.2015.

Одјељак Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима у БиХ

У 2015. години (од 01.01. до 31.12) Независна комисија је извршила надзор над три казнено-поправна завода - најављене контролне посјете, и обавила једну најављену посјету Јединици за изградњу државног затвора, и то:

1. Најављена контролна посјета КПЗ-у Добој	27.03.2015. године
2. Најављена контролна посјета КПЗ-у Орашје	25.06.2015. године
3. Најављена контролна посјета КПЗ-у Бијељина	26.06.2015. године
4. Најављена посјета Јединици за изградњу државног затвора	30.11.2015. године

О овим посјетама сачињени су извјештаји који су **једногласно** усвојени на сједницама Независне комисије. Независна комисија је за сваку посјету усвојила посебан извјештај о стању и чињеницама које су утврђене, а чији су саставни дио и примједбе упућене заводском особљу, односно заводу. У складу са Пословником о раду, примјерци извјештаја достављени су заводима, са препорукама и роковима за отклањање уочених недостатака и неправилности, и Министарству правде БиХ које Независној комисији пружа стручну помоћ у раду, као и ентитетским министарствима.

1. Најављена контролна посјета КПЗ-у Добој

Најављена контролна посјета Казнено-поправном заводу Добој обављена је 27.03.2015. године. Током посјете обављен је разговор с директором Казнено-поправног завода Добој Бранком Милетићем и медицинским техничаром Миланом Лазићем.

Циљ посјете био је:

- Контрола реализације препорука датих у Извјештају 9.11.2012.
- Обављање разговора са затвореницима и притвореницима с циљем утврђивања њихових конкретних притужби.

I Реализација препорука

Прегледом у Заводу обухваћена је непосредна контрола препорука увидом на лицу мјеста и обављањем разговора са Заводском управом.

ПРЕПОРУКА – 1

- 1. Потребно је побољшати услове боравка у собама те у том смислу:**

- 1.1. У складу са чланом 27. ставом 2. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број 55/09) поставити веће прозоре како би било довољно дневног свјетла.**
- 1.2. Некоришћене кревете избацити из соба како би се добио додатни простор и на тај начин побољшали услови боравка у појединим собама.**
- 1.3. У складу са чланом 36. ставом 1. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број 55/09), у свакој соби инсталирати по један ТВ пријемник.**

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Увидом на лицу мјеста констатовано је да је КПЗ Добој претрпио огромну штету након поплава у мају 2014. године када је први спрат Завода у потпуности потопљен и уништен. У току је санација и обнова просторија која се одвија врло споро с обзиром да се реализује помоћу финансијских средстава Завода, уз ангажовање затворенике у оквиру радног ангажмана. Штићеници Завода имају привремено обезбијеђене добре услове за смјештај: суве, прозрачне, топле собе и функционалне мокре чворове. Више од овога за сада не можемо очекивати, све док се реконструкција Завода у потпуности не заврши. Сматрамо да издата препорука није могла бити реализована из оправданих разлога.

Препорука није реализована из оправданих разлога - елементарна непогода
--

ПРЕПОРУКА - 2

Неопходно је да Завод формира Пријемно одјељење у складу са чланом 136. Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других, мјера (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број 12/10 и 100/13) у оквиру којег ће утврђивати приједлог третмана затвореника, што је неопходан услов за поступак њихове ресоцијализације.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Извршеним обиласком Завода констатовано је да је формирано Пријемно-отпусно одјељење. Просторија има пет кревета на спрат и изгледа чисто и уредно. Потребно је и даље улагати у Пријемно одјељење, прије свега у хуманизацију простора, и инвестирати у систем трајног физичког надзора штићеника који бораве у тој просторији.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 3

Неопходно је побољшати здравствену заштиту те у складу са чланом 73. ставом 1. Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других, мјера (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број 12/10 и 100/13) стално ангажовати љекара у заводској амбуланти као и организовати редовне специјалистичке прегледе у Заводу. Такође је потребно организовати здравствену заштиту затвореника у заводској амбуланти током 24 сата дневно и с тим циљем запослити додатне медицинске раднике који би радили и трећу смјену.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

У Заводу су тренутно запослена два медицинска техничара, а љекар опште праксе је ангажован на основу уговора о дјелу. Долази два до три пута седмично, а по потреби и чешће. За све специјалистичке прегледе љекар затворенике упућује у општу болницу у Добоју, с којом Завод има уговор. Специјалистичка здравствена заштита се квалитетно реализује, што је утврђено увидом у картоне штићеника.

Приликом обиласка Завода утврђено је да од посљедње посјете Независне комисије није ништа битно урађено у смислу побољшања здравствене заштите. Напомињемо да су елементарна непогода, од које је Завод у доброј мјери страдао, утицала и на извршење ове мјере.

И даље није реализована препорука у дјелу који се односи на увођење системског рјешења за смањење и одржавање болести зависности у смислу склапања уговора са

Центром за ментално здравље Добој, иако, по изјави техничара г. Лазића, сарадња постоји у оквиру општег система менталне заштите у Републици Српској.

Здравственој ординацији недостају основни апарати као што су ЕКГ и токсикометар. Констатовано је да је потребно извршити неке грађевинске радове како би љекарска соба за пријем пацијената била функционалнија.

И даље је изражен проблем недостатка зубне ординације.

Препорука није реализована из оправданих разлога, због елементарне непогоде.

ПРЕПОРУКА – 4

4. У вези с одржавањем личне хигијене и хигијене у собама, потребно је:

4.1. Притвореницима омогућити купање најмање једном дневно, у складу са чланом 25. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број: 55/09).

4.2. У складу са чланом 32. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број: 55/09), љекар или други здравствени радник Завода једном седмично треба да врши контролу хигијене у собама и о томе води посебну евиденцију.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

У информацији коју је Независној комисији доставио директор Завода 28. 01. 2014. године констатује се следеће:

- Сходно вашем акту, обавјештавамо вас да смо поступили по вашој препоруци, те смо, у складу са нашим финансијским могућностима, реновирали мокре чворове у КПЗ-у Добој.

Увидом на лицу мјеста Комисија констатује да је Завод претрпио огромну штету након поплава у мају 2014. године те је потребна нова реконструкција мокрих чворова у Заводу.

Препорука је била реализована.

ПРЕПОРУКА – 5

5. У вези са исхраном затвореника и притвореника:

5.1. У складу са чланом 40. ставом 5. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број: 55/09), узорке хране која се припрема у Заводу потребно је чувати у фрижидеру 72 сата, а не 24 сата као што је садашња пракса.

5.2. У складу са чланом 45. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број: 55/09), лекар је обавезан да најмање једном седмично, а други здравствени радник сваки дан, врши обилазак кухиње и провјерава хигијенске услове, начин припремања хране, квалитет намирница и калоричну вриједност хране као и здравствено стање лица која раде у кухињи, те да о томе води књигу контроле кухиње.

5.3. У складу са чланом 41. ставом 1. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, број: 55/09), храна се мора припремати на основу седмичних јеловника а не на основу 15-дневних, као што је то садашња пракса.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Увидом на лицу мјеста констатовано је да је кухиња у КПЗ-у Добој такође претрпјела огромну штету након поплава у мају 2014. године те јој је потребна потпуна санација. Завод је из властитих финансијских средстава, колико је било могуће, успио оспособити кухињу за рад, што је примарни циљ - редовна и квалитетна исхрана штићеника. Такође је констатовано да је испуњена препорука Независне комисије те да се узорци хране који се припремају у Заводу чувају у фрижидеру 72 сата са уредним етикетама о старости узорака.

Због услова у којима Завод тренутно ради, препоруке из тачке 5.2. и 5.3. нису биле циљ прегледа.

Препорука дјелимично реализована из оправданих разлога - елементарна непогода.

ПРЕПОРУКА – 6

Неопходно је побољшати могућности Завода за радно ангажовање затвореника те с тим циљем формирати додатне радне јединице, а што ће представљати битан фактор преваспитавања и ресоцијализације затвореника.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави директора КПЗ-а Добој, ради побољшања радног ангажмана затвореника, стављени су у функцију: механичарска радионица (браварија), фарма свиња, пластеници у којима затвореници саде за своје потребе, те је у оквиру побољшања рада привредне јединице у припреми и фарма пилића, а све с циљем бољег преваспитавања и социјализације затвореника.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 7

Побољшати садржаје слободних активности затвореника као допунски облик општег и стручног образовања ради стицања позитивних навика за рационално коришћење слободног времена послје пуштања на слободу у складу са чланом 87. Закона о извршењу кривичних санкција БиХ (пречишћени текст - “Службени гласник БиХ”, бр. 12/10 и 100/13). С тим циљем потребно је да Завод организује додатне секције у којима би били ангажовани затвореници.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави директора Завода, слободне активности затвореника су побољшане. Свим затвореницима је обезбијеђен боравак на отвореном, у шта су се увјерили и чланови

Независне комисије приликом обиласка Завода, опремљене су просторије за дневни боравак у којима су инсталирани ТВ пријемник и ДВД. У условима у којима тренутно ради Завод нису могући већи резултати.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА - 8

Потребно је да Завод донесе правилник о коришћењу видео-надзора којим ће бити јасно регулисан поступак за приступ серверу и прегледање снимака са надзорних камера као и да се јасно пропише које су особе овлашћене за те радње.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Извршеним обиласком Завода констатовано је да су електроинсталације у потпуности страдале те је и видео-надзор ван функције. Завод у овом тренутку није у могућности да изнађе финансијска средства за поновну набавку уређаја. Ово питање видео-надзора штићеника у Заводу биће одгођено на неодређено вријеме.

Препорука није реализована из оправданих разлога - елементарна непогода.

II Обављање разговора са затвореницима и притвореницима с циљем утврђивања њихових конкретних притужби

Током посјете Независне комисије у КПЗ-у Добој био је само један затвореник којег је осудио Суд БиХ и који није тражио разговор са Комисијом. Из разговора са директором Завода чланови Независне комисије информисани су да је примјеран затвореник те да ће ускоро бити на условном отпусту јер је одслужио 2/3 казне.

Након контролног прегледа и обављеног разговора са директором у Казнено-поправном заводу Добој закључак Независне комисије је да су поплаве значајно негативно утицале на квалитет и обим услова боравака осуђених лица. Напорима

управе Завод функционише у смањеном капацитету придржавајући се професионалних стандарда у раду са штићеницима, обезбјеђујући основно поштовање људских права везано за услове боравка у Заводу. Независна комисија се ограђује од давања генералне оцјене услова боравка штићеника у КПЗ-у Добој због кратког периода који је протекао од поплаве па до дана прегледа.

2. Најављена контролна посјета КПЗ-у Орашје 25.06.2015. године

Најављена контролна посјета Казнено-поправном заводу Орашје обављена је 25.6.2015. године. Током посјете обављен је разговор с: директором Ивом Ивкићем, помоћником директора за економске послове Матом Брашњићем, помоћником директора за правне послове Сњежаном Кесић и надзорником страже Жељком Жупарићем као и притвореницима и затвореницима којима је мјеру притвора, односно казну изрекао Суд БиХ.

Циљ посјете био је:

- Контрола реализације препорука датих у Извјештају од 8.11.2013. као и нереализираних препорука датих у Извјештају од 8.11.2013.
- Обављање разговора са затвореницима и притвореницима с циљем утврђивања њихових конкретних притужби.

И Реализација препорука

Увидом на лицу мјеста и у разговору са члановима управе утврђено је стање реализације препорука.

Реализација препорука датих у Извјештају од 08. 11.2013. године

ПРЕПОРУКА – 1

Потребно је да Федерално министарство правде предузме потребне активности с циљем ангажовања додатних запосленика у складу са Правилником о унутрашњој организацији КПЗ-а Орашје од марта 2012. године, чиме ће се

створити услови за осигурање третмана ресоцијализације и адекватне здравствене заштите затвореника.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

У Заводу су у међувремену запослена два помоћника директора, васпитач, надзорник страже, медицински техничар, 6 заводских стражара и један референт, а према изјави чланова управе, требало би додатно запослити још два васпитача.

Препорука је дјелимично реализована.

ПРЕПОРУКА – 2

Потребно је уредно водити све прописане евиденције па тако и књигу контроле хигијене у собама у складу са чланом 32. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09) и књигу контроле кухиње у складу са чланом 45. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Све евиденције се уредно воде.

Препорука је реализована.

ПРЕПОРУКА – 3

Потребно је уредно водити и све здравствене картоне у којима ће бити уписани и сви обављени прегледи. Наиме, констатовано је да у здравственом картону притвореника који је одбијао да узима храну нису унесене свакодневне контроле љекара у складу са чланом 46. став 2. Правилника о кућном реду у установама за

издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Сви здравствени картони се уредно воде.

Препорука је реализована.

ПРЕПОРУКА – 4

Потребно је свим притвореницима и затвореницима обезбиједити сваког дана довољну количину топле воде за одржавање личне хигијене у складу са чланом 24. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09). Наиме, констатовано је да у пријемно-отпусном одјељењу често недостаје топле воде па је потребно повећати капацитет бојлера.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави чланова управе Завода, бојлер се користи 24 сата и одржава га фирма из Брчко Дистрикта те нема притужби затвореника на количину топле воде.

Препорука је реализована.

ПРЕПОРУКА – 5

Потребно је забранити службеницима затворске страже да у Заводу међу затвореницима носе гумене палице јер је то у супротности са чланом 40. став. 1. Правилника о начину вршења службе осигурања, наоружању и опреми и употреби ватреног оружја и других средстава принуде у заводима за извршење

кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 34/05).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави чланова управе, службеници затворске страже више не носе у Заводу гумене палице а током обиласка Завода нису примијећени службеници затворске страже да носе гумене палице.

Препорука је реализована.

Реализација нереализованих препорука датих у Извјештају од 09. 11. 2012. године.

ПРЕПОРУКА – 3.1.

Потребно је склопити уговор између Затвора и детокс центра у Тузли ради ефикаснијег третмана болесника зависника од наркотика.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод је склопио уговоре са невладиним организацијама за борбу против болести зависности а тренутно имају 4 затвореника зависника од опојних дрога који редовно примају терапију (*субохон*).

Препорука је реализована.

ПРЕПОРУКА – 3.2.

Здравствену заштиту неопходно је побољшати те, у складу са чланом 73. став 1. Закона о извршењу кривичних санкција БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 12/10 и 100/13) стално ангажовати љекара у заводској

амбуланти и организовати редовне специјалистичке прегледе у Заводу. Такође, потребно је организовати здравствену заштиту затвореника у заводској амбуланти 24 сата дневно и у ту сврху запослити додатне медицинске раднике који би радили и трећу смјену.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није стално радно ангажовао љекара али су закључили уговор о дјелу са три љекара, и то специјалистом опште праксе који у Завод долази једном-двапут седмично, а по потреби и чешће, специјалистом неурпсихијатрије који у Завод долази једном седмично и специјалистом интерне медицине који у Завод долази два пута мјесечно. Такође, Завод је радно ангажовао и додатног медицинског техничара тако да су тренутно запослена три медицинска техничара који раде прву и другу смјену, односно до 23 часа, у периоду када се затвореницима и притвореницима и даје терапија, а у случају потребе након 23 часа затвореници и притвореници се одводе у дом здравља ради пружања помоћи.

Препорука је реализована те је затвореницима и притвореницима омогућена квалитетна примарна здравствена заштита.

ПРЕПОРУКА – 4.1.

Притвореницима омогућити купање најмање једном дневно а у складу са чланом 25. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Свим притвореницима је омогућено купање сваки дан уколико они то желе, док затвореници имају купатила у собама.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 6.

За радно ангажовање затвореника неопходно је побољшати могућности Завода. Потребно је формирати додатне радне јединице, а прије свега треба регистровати привредну јединицу како би се обезбиједио рад затвореницима а тиме и бољи услови у погледу преваспитавања и ресоцијализације.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није регистровао привредну јединицу, што је битан предуслов за повећање радно ангажованих затвореника. Према изјави чланова управе, још увијек нису добили сагласност од Владе Федерације за регистрацију привредне јединице, чиме би могли додатно сезонски радно ангажовати још око 25-30 затвореника.

<p>Препорука није реализована али је управа Завода предузела активности с циљем њеног испуњења.</p>
--

ПРЕПОРУКА – 8.

Просторије за посјете затвореницима потребно је уредити и проширити њихов капацитет, што ће затвореницима омогућити да проводе квалитетније вријеме са члановима своје породице, а нарочито са дјецом.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Обиласком просторије за посјете утврђено је да се у њој налази један велики сто са преградом висине око 25 цм те са 6-8 столица са сваке стране стола. Према изјави чланова управе, посјете се обављају под надзором затворске страже и дозвољен је краћи физички контакт, а ресторанске посјете, при чему би био дозвољен и физички контакт, нису предвиђене.

<p>Препорука дјелимично реализована.</p>

II Обављени разговори са затвореницима

Током посјете обављен је разговор са 2 притвореника којима је мјеру притвора изрекао Суд БиХ и 5 затвореника осуђених од Суда БиХ који су се изјаснили да желе да обаве разговор, а то су:

1. Притвореник М. Б. имао је приговор на квалитет здравствене заштите у Заводу с обзиром на то да је тражио од Суда БиХ да му се омогући преглед код неуролога. Суд БиХ му је одобрио преглед али о његовом трошку, што је он лично платио 40 КМ. Према изјави специјалисте радиолога, упућен је на рендген те му је Суд БиХ одобрио и овај преглед, али о његовом трошку.

Провјеравајући наводе притвореника, обављен је разговор са члановима управе завода. Они су навели да се о свим здравственим проблемима обавјештава Суд БиХ уз изјашњење љекара завода, а који одлучује о томе да ли ће притвореник бити послан на преглед и о чијем трошку. У конкретном случају поступљено је на овакав начин те је Суду БиХ достављено и мишљење љекара породичне медицине који га је и прегледао.

2. Притвореник Ј. Т. такође је имао притужби на квалитет здравствене заштите с обзиром на то да има потребу за специјалистичким прегледом а Суд БиХ му је дао сагласност да те прегледе обави о свом трошку. Такође се жалио да га нико из Суда БиХ не посјећује те да му је укинута накнада као демобилисаном борцу, те је његова породица остала без икаквих примања.
3. Осуђеник И. С. имао је притужби на рад васпитача. Навео је да имају само једног васпитача који је одговоран за све њих као и да није радно ангажован иако жели да ради. Такође му нису одобрене слободне посјете дјевојке јер су му рекли да нема уредно рјешење Центра за социјални рад Орашје о постојању ванбрачне заједнице, што је неопходан услов за одобравање слободне посјете. Даље је навео да су просторије за посјете неодговарајуће и мале те да нема ресторанских посјета. Затвореник је такође истакао проблем у вези са пријављивањем пребивалишта у Орашју јер није у могућности да пријави пребивалиште у очевој кући с обзиром да је прије лишавања слободе живио у Брчком са својом дјевојком.

У вези са наведеном притужбом, обављен је разговор са члановима управе који су рекли да не постоји могућност да затвореници мијењају мјесто пребивалишта за вријеме издржавања казне затвора те да је затворенику једном приликом нуђен посао у кухињи али је он то одбио. Такође, чланови Независне комисије остварили су увид у Увјерење Центра за социјални рад Орашје у вези са ванбрачном заједницом затвореника са А. О., те је утврђено да увјерење није потпуно будући да није наведено од када заједница траје.

4. Осуђеник М. Б. је имао притужбу на квалитет здравствене заштите с обзиром да већ 10-ак дана чека на преглед код дерматолога те да дуго чека на поправак зуба. Такође је изјавио да никада није упознат са Правилником о кућном реду, да су просторије за посјету неодговарајуће. И он је истакао проблем у вези са пријавом пребивалишта за вријеме служења казне затвора.

У вези са наведеном притужбом остварен је увид у лични досије затвореника те је утврђено да се у њему налази изјава да је упознат са свим законима и правилницима те је обављен разговор и са члановима управе завода, који су изјавили да затвореник има заказан преглед код дерматолога за сутра, те да је једном приликом ишао на стоматолошки преглед о свом трошку, али да му је тада само очишћен зубни каменац.

5. Осуђеник Т. М. навео је да су инсталиране само двије телефонске говорнице, што је недовољно за све затворенике, те да се оне налазе на отвореном и имају малу надстрешницу, а поред говорнице нема надстрешнице испод које би остали затвореници чекали. Надаље је навео да се спортске активности и шетња одвијају на истом терену, тако да сви затвореници буду истовремено заједно на том терену. Такође је навео да од чланова управе не може добити одговарајуће правне савјете, затим да нема ресторанских посјета те да се пакети отварају и прегледају без присуства затвореника или пошилићаца.

У вези са наведеним притужбама, чланови Независне комисије обишли су круг за шетњу на којем се налазе одбојкашки терен, кош, наткривена теретана, сто за стони тенис, двије клупе за сједење и двије телефонске говорнице, а који затвореници могу користити два пута дневно по један и по сат. Утврђено је да се круг за шетњу налази на истом мјесту као и спортски терени али Завод нема довољно простора за њихово проширење. У тренутку посјете у кругу за шетњу

било је 10-ак затвореника тако да је описани простор за потребе оволиког броја затвореника сасвим довољан. Такође је утврђено да су двије телефонске говорнице само дјелимично наткривене и не заклањају корисника говорнице у цјелини. Што се тиче пакета које затвореници примају, према изјави чланова управе, сви пакети које доносе посјетиоци отварају се пред њима те се посјетиоцима враћају предмети који се не могу уносити у Завод.

6. Осуђеници П. В. и Х. Ш. изјавили су да им се одгађају коришћења ванзаводских погодности јер управа, тек након што испуне услове за њихово одобравање, шаље дописе полицији у којима тражи сагласност за то одобравање. Такође су навели да нису никада били упознати са садржајем ЗИКС-а и Правилника о кућном реду.

Поводом ових притужби чланови Независне комисије су остварили увид у личне досијее ових затвореника те утврдили да су оно потписали изјаву да су упознати са законима и правилницима. Такође је обављен разговор са члановима управе који су навели да је у току израда Правилника о коришћењу ванзаводских погодности у ФБиХ, којим ће бити прописано да ће се сагласност од полиције за одобравање ванзаводских погодности тражити тек након што осуђеник испуни потребне услове па се оваква пракса и сада примјењује.

На основу свега наведеног а у сврху побољшања услова боравка затвореника и притвореника у КПЗ-у Орашје, Независна комисија даје следеће:

ПРЕПОРУКЕ

1. Иако је у КПЗ-у Орашје запослено додатно заводско особље, и даље је неопходно да Федерално министарство правде предузме потребне активности с циљем радног ангажовања додатних васпитача, чиме ће се створити услови за адекватнији третман ресоцијализације.
2. Потребно је да Влада Федерације БиХ што хитније изда сагласност КПЗ-у Орашју за регистровање Привредне јединице, чиме ће се повећати могућности Завода за радно ангажовање затвореника у складу са чланом 26.2. Европских

затворских правила према којима затворске власти имају обавезу да обезбиједи довољно корисног посла за затворенике.

3. Потребно је да управа Завода обезбиједи затвореницима и ресторанске посјете, што ће омогућити затвореницима његовање и развијање породичних односа у складу са чланом 24.4. Европских затворских правила.
4. Потребно је да управа Завода постави и додатне телефонске говорнице с обзиром да постоје само двије које су недовољне за пуни капацитет Завода, те да их измјести у унутрашњост објекта, чиме ће се затвореницима обезбиједити квалитетније остваривање права на комуникацију са спољашњим свијетом, а с обзиром да су постојеће телефонске говорнице смјештене на отвореном те да је остваривање овог права знатно отежано у случају лоших временских прилика.
5. Потребно је да Суд БиХ додатно преиспита захтјеве притвореника за специјалистичким прегледима. Наиме, чланом 40.3. Европских затворских правила прописано је да затвореници траба да имају приступ здравственим службама у земљи без дискриминације по основу њиховог правног статуса, па у складу с тим сви притвореници имају право на бесплатне специјалистичке прегледе које би имали и уколико би се налазили на слободи са овјереном здравственом књижицом.
6. Потребно је да управа Завода, у складу са чланом 23.1. Европских затворских правила, обезбиједи свим затвореницима одговарајуће услове за приступ правној помоћи у рјешавању њихових проблема у вези са пријавом пребивалишта као и добијања увјерења од Центра за социјални рад.
7. Потребно је да Суд БиХ и управа Завода предузму потребне активности с циљем пружања социјалне помоћи угроженим притвореницима и члановима њихове породице у складу са чланом 25.3. Европских затворских правила, према којем затворски режим треба да пружи затворницима социјалну помоћ.

Након контролног прегледа, обиласка просторија и обављених разговора у Казнено-поправном заводу Орашје, закључак Независне комисије је да је већина предложених препорука реализована. Завод има обавезу да реализује све преостале препоруке као и нове препоруке.

3. Најављена контролна посјета КПЗ-у Бијељина 26.06.2015. године

Најављена контролна посјета Казнено-поправном заводу Бијељина обављена је 26.06.2015. године. Током посјете обављен је разговор с: помоћником директора за третман Мирославом Марићем, помоћником директора за осигурање Далибором Вујновићем и помоћником директора за здравство Станком Благојевићем.

Циљ посјете био је:

- Контрола реализације препорука датих у Извјештају од 8.11.2013. као и нереализираних препорука датих у Извјештају од 31.1.2013.
- Обављање разговора са затвореницима и притвореницима с циљем утврђивања њихових конкретних притужби.

И Реализација препорука

Прегледом у Заводу обухваћена је непосредна контрола препорука увидом на лицу мјеста и обављањем разговора са управом Завода.

Реализација препорука датих у Извјештају од 08. 11. 2013. године

ПРЕПОРУКА – 1

Потребно је да Министарство правде Републике Српске предузме хитне мјере с циљем завршетке изградње новог завода на локалитету Голо Брдо с обзиром на веома лоше услове боравка затвореника и притвореника у постојећем заводу. Најлошије услове боравка имају притвореници те је потребно што хитније оспособити ново притворско одјељење чији су објекти већ изграђени.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Нови завод још увијек није изграђен јер су обустављене међународне донације.

Препорука није реализована.

ПРЕПОРУКА – 2

Потребно је самањити број затвореника због прекобројности, што нарочито долази до изражаја с обзиром на веома лоше услове боравка.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

У Заводу у тренутку посјете није утврђена прекобројност.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 3

Поново се наглашава потреба да Министарство правде БиХ предузме потребне мјере с циљем усаглашавања ентитетских закона и правилника са државним.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Ентитетски закони о извршењу кривичних санкција још увијек нису усклађени са државним.

Препорука није реализована.

ПРЕПОРУКА – 4

Препоручује се Суду БиХ да не упућује осуђенике и притворенике у КПЗ Бијељину због веома лоших услова боравка и немогућности осигуравања примјене одредаба Закона о извршењу кривичних санкција БиХ и Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

У тренутку посјете у КПЗ-у Бијељина била су 4 притвореника којима је мјеру притвора одредио Суд БиХ те 4 осуђеника којима је казну затвора изрекао Суд БиХ.

Препорука није реализована.

Реализација нереализованих препорука датих у Извјештају од 31. 01. 2013. године.

ПРЕПОРУКА – 1

Неопходно је запошљавање додатног медицинског техничара како би се обезбиједила квалитетнија медицинска заштита затвореника и притвореника.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод је радно ангажовао још једног медицинског техничара.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 2.1.

Убрзати активности на изградњи новог завода који ће имати боље услове за смјештај затвореника и притвореника.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Нови завод још увијек није изграђен с обзиром да су обустављене међународне донације а управа је изградила пријавницу те обавила неке ситније грађевинске радове.

Препорука није реализована али је управа завода предузела активности с циљем њеног испуњења.

ПРЕПОРУКА – 2.2.

Притвореницима омогућити да у свако доба имају несметан приступ санитарном чвору и води за пиће у складу са чланом 28. став 1. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09). У том смислу

потребно је у свакој соби у Притворском одјељењу направити санитарне чворове и текућу воду.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није ништа предузео поводом наведене препоруке с обзиром да се очекује завршетак изградње новог завода.

Препорука није реализована.

ПРЕПОРУКА – 2.3.

У собама Притворског одјељења треба успоставити систем аларма који ће омогућити притвореницима да одмах контактирају заводске службенике у складу са чланом 18.2. тачка ц) Европских затворских правила.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није успоставио систем аларма јер, према њиховој изјави, и даље недостају новчана средства.

Препорука није реализована.

ПРЕПОРУКА – 2.4.

Потребно је да Завод провјери да ли собе у којима су смјештени затвореници и притвореници задовољавају стандарде смјештаја прописане чланом 66. став 2. Закона о извршењу кривичних санкција БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, бр. 12/10 и 100/13). Ако након извршених провјера буде утврђено да собе не задовољавају стандарде у погледу смјештаја, потребно је избацити поједине кревете из соба те на тај начин повећати корисну површину.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави чланова управе, у КПЗ-у Бијељина нема прекобројних, те све собе задовољавају стандарде смјештаја.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 2.7.

У собама треба инсталирати по један ТВ пријемник у складу са чланом 36. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није инсталирао ТВ пријемнике у собама јер, према њиховој изјави, недостају новчана средства а та обавеза није ни прописана ентитетским законом и правилником о кућном реду.

Препорука није реализована, али је управа завода дала разумно објашњење за њену нереализацију.

ПРЕПОРУКА – 2.8.

Обезбиједити затвореницима посебан простор у којем ће чувати сезонску гардеробу те нарочито обућу с обзиром да њено држање у собама одаје утисак неуредности и смањују корисну површину собе.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није обезбиједио посебан простор за сезонску одјећу и обућу јер, према њиховој изјави, недостаје физички простор а наведени проблем рјешавају тако што вишак гардеробе шаљу кући.

Препорука није реализована али је управа завода предузела активности с циљем њеног испуњења.

ПРЕПОРУКА – 2.9.

Реновирати купатила и санитарне чворове.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод је реновирао купатила и санитарне чворове у Одјељењу за осуђена лица те дјелимично и у Одјељењу за притворена лица.

Препорука дјелимично реализована.

ПРЕПОРУКА – 2.10

Иако је хигијена у собама задовољавајућа, потребно је да љекар или други здравствени радник једном седмично обаве контролу хигијене у собама и о томе води евиденцију у складу са чланом 32. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Љекар и чешће обилази собе и контролише хигијену а евидентира значајније напомене о чему сачињава мјесечни извјештај о стању личне и опште хигијене затвореника и притвореника.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 3.

Неопходно је да завод формира Пријемно одјељење у складу са чланом 136. Закона о извршењу кривичних санкција БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, бр. 12/10 и 100/13) у окивру којег ће утврђивати приједлог

третмана затвореника, што је неопходан услов за поступак њихове ресоцијализације.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Завод још увијек није формирао Пријемно одјељење јер, према њиховој изјави, недостаје физички простор.

Препорука није реализована.

ПРЕПОРУКА – 5.

Потребно је свим притвореницима омогућити боравак на отвореном од најмање три сата дневно у складу са чланом 84. став 2. Закона о извршењу кривичних санкција БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, бр. 12/10 и 100/13). Такође је потребно побољшати и садржај круга за шетњу притвореника како би се квалитетније очувало њихово психофизичко здравље.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави управе, сви притвореници бораве на отвореном најмање два сата дневно те није било притужби на то њихово право. Притвореницима је на располагању мањи круг за шетњу те им је накнадно постављен и кош за кошарку. Круг за шетњу није наткривен.

Препорука дјелимично реализована.

ПРЕПОРУКА – 6.

Потребно је да Завод организује оснивање секција и стимулише затворенике за приступање као допунски облик општег и стручног образовања у складу са чланом 87. Закона о извршењу кривичних санкција БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, бр. 12/10 и 100/13).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Према изјави управе, затвореници сваке друге недјеље одлазе на спортске терене ради учешћа на организованим турнирима. Такође, у кругу Завода организован је курс енглеског језика за затворенике, као и групни рад те је обезбијеђен простор за резбарску секцију.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 7.1.

У складу са чланом 40. став 5. Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ (пречишћени текст, “Службени гласник БиХ”, број 55/09) узорке хране која се припрема у Заводу треба чувати у фрижидеру 72 сата, а не 24 сата као што је садашња пракса.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Узорци хране се чувају 72 сата.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 8.

Потребно је проширити и уредити просторију за посјету затвореницима и притвореницима како би им се, у складу са чланом 24.4. Европских затворских правила, омогућило да одржавају и његују породичне односе.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Проширена је просторија за посјете тако да се у њој налази више столова и столица у којој затвореници могу примати редовне посјете и одржавати породичне односе.

Препорука реализована.

ПРЕПОРУКА – 9.

Потребно је да Завод донесе Правилник о коришћењу видео-надзора којим ће јасно бити регулисан поступак за приступ серверу и прегледање снимака са надзорних камера као и да јасно пропише које су особе овлашћене за те радње.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКЕ

Управа завода је донијела правилник којим је регулисан приступ серверу и прегледању снимцима надзорних камера.

Препорука реализована.

II Обављени разговори са затвореницима

Током посјете обављен је разговор са два притвореника којима је мјеру притвора изрекао Суд БиХ и два затвореника осуђена од Суда БиХ а који су се изјаснили да желе да обаве разговор, и то:

1. Осуђеник **М. М.** имао је притужби на здравствену заштиту јер, по његовој изјави, има проблема са каменом у бубрегу и потребно му је лијечење те је истакао да имају бесплатну услугу екстракције зуба али не и поправке. Такође је истакао да му није дозвољено да разговара са својом дјевојком јер су му тражили потврду од Центра за социјални рад да живи с њом у ванбрачној заједници. Осуђеник је такође навео да има болесног и старог оца и да Центар за социјални рад није никада обишао његовог оца.

Поводом навода осуђеника чланови Независне комисије су обавили разговор са заводским љекаром. Том приликом љекар је изјавио да је здравствено стање осуђеника сада побољшано те да нема тегоба а у случају компликација биће консултован уролог. Такође је изјавио да сви затвореници имају право на бесплатан поправак зуба у Дому здравља а при томе је највећи проблем што већина заводске популација има веома лоше зубе те је често потребно обављати стоматолошке прегледе. То би могло бити ријешено ако би Завод набавио стоматолошку столицу, након чега би могао закључити уговор о дјелу са стоматологом који би редовно долазио у Завод.

2. Осуђеник **Д. П.** није имао конкретних притужби на услове смјештаја и поштовање његових права.
3. Притвореник **И. З.** није имао притужби на услове боравка, али је истакао да његова породица живи у Приједору те због даљине долазе у посјету свака два мјесеца па би желио да буде премјештен у Бању Луку.

Притвореник је упућен да упути захтјев Суду БиХ за одобравање премјештаја.

4. Притвореник **Ж. Г.** такође није имао притужби на услове боравка али је и он истакао да његова породица живи у Приједору те га због даљине породица уопште не посјећује. Има сина од 4 мјесеца а никада га није видио. Притвореник је тражио премјештај у Бању Луку те му је Суд БиХ то и одобрио али су га обавијестили да у КПЗ-у Бања Лука тренутно нема мјеста.

На основу свега наведеног а у сврху побољшања услова боравка затвореника и притвореника у КПЗ-у Бијељина, Независна комисија даје сљедеће:

ПРЕПОРУКЕ

1. И даље је потребно да Министарство правде Републике Српске у сарадњи са Управом КПЗ-а Бијељина предузме хитне мјере с циљем завршетка изградње новог завода на локалитету Голо брдо, с обзиром на веома лоше услове боравка затвореника и притвореника у постојећем заводу.
2. Поново се наглашава потреба да Министарство правде БиХ предузме потребне мјере с циљем усаглашавања ентитетских закона и правилника са државним.
3. Поново се препоручује Суду БиХ да не упућује осуђенике и притворенике у КПЗ Бијељина због веома лоших услова боравка и немогућности обезбјеђивања примјене одредаба Закона о извршењу кривичних санкција БиХ и Правилника о кућном реду у установама за издржавање кривичне санкције, мјере притвора или других мјера БиХ.

4. Потребно је да управа завода додатно уреди круг за шетњу притвореника те да један дио круга наткрије како би се омогућио притвореницима боравак на отвореном и за вријеме лоших временских услова.
5. Потребно је да управа у сарадњи са Министарством правде Републике Српске обезбиједи стоматолошку столицу у заводу чиме би се омогућило радно ангажовање стоматолога који би редовно долазио у завод, а чиме би се свим затвореницима обезбиједиле услуге квалификованог стоматолога прописане чланом 41.5 Европских затворских правила те обезбиједило право на поправак и вађење зуба прописано чланом 71. Закона о извршењу кривичних санкција Босне и Херцеговине.
6. Потребно је да управа завода преиспита могућност да затвореници комуницирају телефоном и са особама које нису чланови њихових породица чиме би се затвореницима омогућило право на комуникарање са спољним свијетом прописано чланом 24.1 Европских затворских правила према којем затвореници могу комуницирати не само са члановима својих породица него и са другим особама.
7. Потребно је да Суд БиХ у сарадњи са Министарством правде Републике Српске што хитније предузме потребне радње с циљем премјештања притвореника у заводе који се налазе у близини њихових домова у складу са чланом 17.1 Европских затворских правила чиме ће се омогућити притвореницима квалитетно комуникарање са члановима својих породица те одржавање и развијање породичних односа.
8. Потребно је да Суд БиХ и управа завода предузме потребне активности с циљем пружања социјалне помоћи угроженим притвореницима и члановима њихове породице у складу са чланом 25.3. Европских затворских правила према којем затворски режим треба да пружи затворницима социјалну помоћ.

Након контролног прегледа, обиласка просторија и обављених разговора у Казнено-поправном заводу Бијељина закључак Независне комисије је да већина предложених препорука и даље није реализована и да су и даље незадовољавајући

услови боравка затвореника и притвореника па је потребно интензивирати изградњу новог завода.

4. Најављена посјета Јединици за изградњу државног затвора 30.11.2015.

Најављена посјета Јединици за изградњу државног затвора реализована је 30.11.2015. године. Током посјете обављен је разговор са директором за изградњу државног затвора Зораном Башићем те су чланови Независне комисије обишли државни затвор у изградњи.

У разговору са директором Зораном Башићем дошло се до сазнања да је Јединица за изградњу државног затвора почела са радом у фебруару 2011. године те да су до сада спровели 11 тендера. Уговор о изградњи државног затвора је потписан у јуну 2014. године са чешко-шпанским конзорцијумом те су радови почели 19.08.2014. године а очекивани завршетак радова је крајем 2016. године. Директор је током разговора изјавио и да би Министарство правде БиХ требало да донесе подзаконске акте с циљем регистрације будућег завода као и да спроведе процедуре запошљавања потребног заводског особља и заводске управе који ће покренути активности набавке опреме, израде правилника и планирања буџета.

Такође, чланови Независне комисије су увидом на терену утврдили да се на изградњи државног затвора интензивно спроводе грађевински радови.

На основу обављеног разговора и обиласком на терену, Независна комисија даје сљедећу

ПРЕПОРУКУ

- 1.** Потребно је да Министарство правде БиХ благовремено донесе одговарајуће подзаконске акте с циљем регистрације будућег завода, као и да спроведе процедуре запошљавања потребног заводског особља и заводске управе који ће покренути активности набавке опреме, израде правилника и планирања буџета,

а с обзиром да ће изградња државног затвора бити завршена крајем 2016. године, па је потребно благовремено створити услове како би државни затвор ступио у функцију одмах након изградње.

Одјељак Ц. Јавност рада

Све сједнице Независне комисије пратили су запослени у Сектору за односе с јавношћу Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, а предсједник Независне комисије је, на захтјев представника медија у БиХ, давао и усмене изјаве у вези са радом Независне комисије.

Према члану 17. Пословника о раду Независне комисије, подаци и информације које се прикупе током контроле, те садржај обављених разговора са лицима лишеним слободе, као и другим лицима која могу дати релевантне податке су повјерљиве природе те су сједнице Независне комисије по појединим тачкама дневног реда биле затворене за јавност.

Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду

Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, у складу са чланом 24. Пословника, пружала је сву административно-техничку и стручну подршку у раду Независне комисије. Заједничка служба ангажовала је стручно особље те обезбиједила материјално-техничке и друге услове потребне за несметан рад Независне комисије.

ПОГЛАВЉЕ IV. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ

а) Закључна разматрања

1. Година 2015. у раду Независне комисије обиљежена је углавном активностима на контроли реализације препорука које је Независна комисија упутила КПЗ-има с циљем отклањања недостатака приликом редовних обилазака завода како би се побољшали услови за боравак у заводима и обезбиједило поштовање и

остваривање људских права затворених и притворених лица у складу са међународним и домаћим прописима.

2. Важно је истаћи да су сви КПЗ-и којима су приликом редовних контрола издате препоруке с циљем отклањања уочених неправилности обавијестили Независну комисију о њиховој реализацији, чиме је успостављен одговоран однос на принципима сарадње између Независне комисије и завода, а што истовремено показује одговоран однос управа завода према Парламентарној скупштини БиХ која у коначници усваја извјештај о раду Независне комисије и прати реализацију њених препорука.

У складу са измјенама и допунама Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера („Службени гласник БиХ“, број 100/13), а који је у примјени од 01. 01. 2014, чланом 4. став (1) успостављен је механизам достављања извјештаја о раду Независне комисије и ентитетским министарствима правде у БиХ, што ће убудуће омогућити бољи увид у стање у казнено-поправним заводима и бољу реализацију препорука Независне комисије.

3. Независна комисија је, и поред добијених одговора од управа завода, обавила и непосредну контролу реализације препорука, и то контролним прегледима у три КПЗ-а користећи метод увида на лицу мјеста.

Поред контролних прегледа у 2015. години Независна комисија је извршила и једну најављену посјету Јединици за изградњу државног затвора.

Приликом наведених посјета Независна комисија је дала 26 препорука, обавила 11 разговора са затвореницима и притвореницима те запримила и радила по двије појединачне писмене притужбе.

4. На основу контролних прегледа у три КПЗ-а, може се констатовати да је од укупно 37 издатих препорука
 - у потпуности реализовано њих 19 или 51,35%
 - дјелимично реализовано њих 5 или 13,51%
 - није реализовано њих 13 или 35,13%.

Од укупно 13 нереализованих, 7 препорука или 53,8% је у надлежности управа завода, док је 6 препорука или 46,1% у надлежности надлежених министарстава правде.

б) Препоруке

Независна комисија предлаже Парламентарној скупштини БиХ да усвоји овај извјештај са сљедећим препорукама:

1. Потребно је да надлежне институције предузму активности потребне за завршетак изградње државног затвора, чиме ће се затвореници и притвореници из надлежности Независне комисије ставити у једнак положај уз побољшање услова њиховог смјештаја и поштовања људских права и основних слобода.

Потребно је да Министарство правде БиХ благовремено донесе одговарајуће подзаконске акте с циљем регистрације будућег завода, као и да спроведе процедуре запошљавања потребног заводског особља и заводске управе који ће покренути активности набавке опреме, израде правилника и планирања буџета, а с обзиром да ће се изградња државног затвора окончати крајем 2016. године па је потребно благовремено створити услове како би државни затвор ступио у функцију одмах након његове изградње.

2. Надлежни органи Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко Дистрикта БиХ треба да ускладе своје законе из ове области са ЗИКС-ом БиХ (и његовим измјенама и допунама које су на снази од 01. 01. 2014. године, „Службени гласник БиХ“, бр. 100/13), као и друге прописе (нпр. правилнике о кућном реду и др.), а све с циљем једнаког поступања са затвореницима и притвореницима на цијелој територији Босне и Херцеговине.

3. Потребно је успоставити већу координацију државних и ентитетских институција у сврху примјене закона и других прописа из ове области.

**ПРЕДСЈЕДНИК
НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ**

др сц. Миле Ласић

ПРИЛОГ: Табеларни приказ одржаних сједница и присуство чланова Независне комисије у 2015. години

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ОДРЖАНИХ СЈЕДНИЦА И ПРИСУСТВО ЧЛАНОВА
НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2015. ГОДИНИ**

Број и датум одржавања сједнице	Име и презиме члана Независне комисије				
	Миле Ласић	Семиха Боровац	Предраг Црногорац	Милана Шкипина	Дамир Чачковић
44. сједница 29.1.2015.	+	+	+	- Оправдано одсутана	+
45. сједница 26.2.2015.	+	+	+	+	+
46. сједница 26.3.2015.	+	+	+	+	+
47. сједница 22.4.2015.	+	+	+	- Оправдано одсутана	+
48. сједница 10.7.2015.	+	Поднијела оставку	+	- Оправдано одсутана	+
49. сједница 18.9.2015.	+	Поднијела оставку	+	- Оправдано одсутана	+
50. сједница 27.10.2015.	+	Поднијела оставку	+	- Оправдано одсутана	+

Напомена: Независној комисији је истекао мандат 5.7.2015. године и од тада је радила у техничком мандату